

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1735. usque ad annum 1737

Fleury, Claude

Augustæ Vindelicorum [u.a.], 1786

VD18 90119347

§. 47. Wirtenbergense pactum circa Religionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67868](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67868)

„cularibus, sive Regularibus, qui cu- Sæc. XVIII.
 „jusvis confessionem exceperint extra A. C. 1737.
 „ambitum Ecclesiæ, nisi pœnitens gra-
 „vi adeo morbo, vel infirmitate laboret,
 „ut Ecclesiam adire nequeat, vel tali
 „ac tanta surditate, ut in eadem con-
 „fiteri non posset, quin a circumstanti-
 „bus audiretur.

„Eidem facultatem revocationis
 „pœnæ ipso facto incurrendæ subjace-
 „bunt, qui extra supra memoratos in-
 „firmitatis vel surditatis casus mulie-
 „rum confessiones exceperint alibi,
 „quam in sede vel quasi sede confessio-
 „nali, quæ in conspicuo Ecclesiæ loco
 „collocata, & assere perforato vel cra-
 „te interposita sit instructa.

„Cum autem nobis significatum
 „fuerit, sedes hujusmodi confessiona-
 „les in aliquibus deesse Ecclesiis, ad
 „earum constructionem menses duos,
 „a die datæ præsentium numerandos,
 „duximus esse concedendos, quibus
 „elapsis Decretum hoc nostrum in iis
 „etiam Ecclesiis locum obtinebit, quæ
 „modo non sunt ejusmodi confessiona-
 „libus instructæ.

§. XLVII.

*Württembergense pactum circa
 Religionem.*

Ccc 4

Jana

Sæc. XVIII. Jam anno hujus sæculi duodecimo
A. C. 1737. die vigesima octava Octobris Caro-
 lus Alexander Württembergæ Dux, He-
 ros suo ævo longe celebratissimus eju-
 ratis Lutheri commentis ad fidem Ca-
 tholicam revertebatur, nihilominus,
 ut jam supra retulimus, ad tuendam
 conservandamque sectam in suis ditio-
 nibus a statibus adigebatur: Postquam
 vero Dux hoc anno repentina morte
 sublatus fuerat, prima cura eo abibat,
 ut testamenti tabulæ, quas Dux eo-
 dem hoc anno die septima adhuc fir-
 maverat, promulgarentur. Eo fine
 igitur Carolus Rudolphus Neostätten-
 sis Lutheranus lineæ Wirtembergæ
 Dux die decima quarta ejusdem Men-
 sis Stutgardiam contendit, ubi publi-
 cato testamento compertum est, ditio-
 num Administrationem, & Tutellam,
 cum defuncti Filius natus maximus vix
 decimum ætatis annum ingressus, ob
 ætatem Regimini impar esset, Matri
 esse delatam addito in consortium Epi-
 scopo Bambergensi: Augustum vero
 Poloniæ Regem testamenti Executo-
 rem fuisse nominatum. Inde vero cir-
 ca relictos Ducis Pupillos eorumque
 tutellam necnon ditionum administra-
 tionem inter præfatum Carolum & re-
 lictam viduam Mariam Augustam quæ
 Anselmi Francisci Principis de Thurn
 &

& Taxis Filia Caroli Eugenii, Ludovici Eugenii Joannis, & Friderici Eugenii Filiorum Mater erat, Sæc. XVIII.
A.C. 1737. lis exorta fuit. Ipse enim Carolus Rudolphus utpote proximus Agnatus ægre ferre videbatur, quod delata Ducatus administratio sibi vel negata vel saltem arctioribus nonnihil limitibus restricta fuisset, & Bambergensis ac Herbipolensis Episcopi Co-Administratores nominati forent: Quocirca impugnato testamento Remchingium Belliducem aliosque Aulæ Ministros custodiæ dari jussit, eoquod ipsi hujus testamenti dispositionem procurasse, nimisque fervide propugnasse arguerentur, postea tutelam & administrationem sibi soli vendicavit, & recepto a statibus homagio possessionem adiit. Tandem vero hæc opera & consilio Caroli VI. Imperatoris composita est, ea lege, ut Maria Augusta Dux Vidua sit & nominetur sola ac suprema Tutrix, & Carolus Rudolphus supremus Administrator salutaretur &c. Ut autem pupillorum indemnitati, & commodo necnon status tranquillitati magis prospectum esset, circa statum Ecclesiasticum & Politicum, necnon administrationem & tutelam inter præfatum Ducem & serenissimam Viduam quædam pacta solemniter fuere conventa & die undecima

Sæc. XVIII. Januarii anni sequentis publica fide firmata. Porro duntaxat ea, quæ Religionem concernunt, referre, nostri instituti ratio postulat.

Articulus I. Cum Pupilli Principes in Catholica fide probe instituendi sint, hinc eorum educatio præfata Mariæ Augustæ Matri plene, & sine ullo impedimento aut limitatione ita relinquatur, ut ea illos in præfata Religione Catholica probe ac perfecte instituere, in omnibus virtutibus ac scientiis Principe dignis imbuere possit, sedulo tamen caveat, ne illis ulla principia patriæ Religionis, ac Imperii statutis, novioribus aut antiquis legibus contraria instillentur.

II. Eo sine Serenissimæ Matri integrum sit, tot Sacerdotes ac Informatores, quot ad privatum suum Deum cultum & filiorum educationem necessarij sunt tenere, dummodo eorum numerus non nimium excreseat, & eorum nomina Serenissimo Administratori, & designato Collegio Curatorio pro notitia communicentur, nec circa eos mutatio fiat, nisi gravis ratio urgeat. Quantum vero ad supremum Aulæ Præfectum, ceterosque tam superioris quam inferioris gradus famulos attinet, hi Serenissimo Administratori, præfatoque Collegio præsententur, ut habita desu-

desuper prævia consultatione eorum receptio stabiliri possit. Sicut & cetera omnia ad horum Pupillorum educationem spectantia pari quoque cum consilio ac maxima sollicitudine decernantur, ita tamen, ut quantum fieri possit, sumptibus parcatur.

Sæc. XVIII.
A. C. 1737.

III. Insuper eadem Serenissima Mater ac Tutrix libere prospiciat de iis omnibus, quæ ad instituendum Divinum Religionis Catholicæ cultum totius suæ Familiæ necessaria fore & ad id aliunde requiri censebit, juxta modum & normam ab ipso Carolo Alexandro Duce adhuc vivente constitutam & Regni ac ditionis legibus, pactisque initis conformem.

IV. Administratio soli Carolo Rudolpho Duci tanquam proximo Agnato relinquatur, ea tamen lege, ut Serenissima Ducissa Maria Augusta juxta pacta inter præfatum Ducem & tutorium Collegium erecta de omnibus majoris momenti causis (exceptis causis Religionis, Ecclesiasticis & criminalibus vel ad eas pertinentibus) etsi forent publica, civilia, territorialia, & Oeconomica, liberam suo nomine quempiam ad ea decernendi facultatem habet, item & gratialia, nominatim majoris momenti honoraria vel pensiones ad civilia & militaria officia nominationes,

Sæc. XVIII, nes, & quidem a supremo Aulæ Præ-
 A. C. 1737. fecto usque ad Camerarium & a Præsi-
 de omnium Collegiorum (excepto
 Consistorio, & Consilio Ecclesiastico)
 usque ad Senatores in Collegiis inclu-
 sive per duos Consiliarios intimos re-
 ferre, de super suam sententiam propo-
 nere possit & demum in Curatorio Se-
 natu secundum majora Collegii decida-
 tur suffragia.

V. Cuncta, quæ vel Religionem,
 vel profana, vel politica spectant ne-
 gotia in statu, quo hucusque erant, &
 juxta pacta, datamque fidem relinquantur,
 nec minimum circa Lutheranam
 Religionem immutetur. Vicissim vero
 Religionis Catholicæ exercitium in eo-
 dem statu & libertate vigeat, prout
 supra articulo III. stabilitum est. Ad-
 versus tamen hæc pacta, utpote con-
 scientiæ libertati, & imperii legibus
 adversa Ickstädtius Herbipolensis Con-
 siliarius anno 1738. librum edidit, cui
 titulus: *Württembergensische Grundgesetze*,
 cui tamen Württembergenses Ordines
 Provinciales aliud scriptum oppo-
 runt.

